

Suomalaista kriisinhallintaa maailmalla

Olet ehkä joskus kuullut rauhanturvaajista? Ehkä joku tuttusikin on ollut YK-tehtävissä tai esimerkiksi Afganistanissa?

RAUHANTURVAAJIKSI sanotaan Suomessa yleiskielessä kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa palvelevia sotilaita, vaikka kaikissa maissa ei ole tuota rauhaa mitä turvata. Kriisinhallintaoperaatioissa palvelevat sotilaat parantavat kriisialueiden oloja muun muassa tukemalla paikallisten viranomaisten työtä sekä organisoimalla alueilla toteutettavia avustusprojekteja. Turvallisuuden ja paikallisen väestön perustarpeiden tukeminen auttaa rauhan saavuttamista.

KANSAINVÄLINEN KRIISINHALLINTAOPERAATIO tarkoittaa kansainvälisen yhteisön yhteistä ponnistusta, operaatiota, jonka tavoitteena voi olla esimerkiksi tietyn alueen tai maan turvallisuuden vakauttaminen. Suomen osallistuminen kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin on aina Suomen oma poliittinen päätös, jonka tasavallan presidentti tekee hallituksen esityksestä.

KANSAINVÄLISEEN KRIISINHALLINTAAN OSALLISTUMISELLA osoitetaan mm. Suomen sitoutumista kansainväliseen yhteiseen vastuunkantoon, ongelmien ratkaisuun ja yhteistyöhön turvallisuuden saralla. Osallistuminen palvelee myös Suomen kansainvälisiä suhteita.

KRIISINHALLINTAOPERAATIOT KESTÄVÄT TAVALLISESTI VUOSIA, mutta henkilöstö niissä vaihtuu useita kertoja vuodessa, sillä työ kriisialueilla voi olla vaativaa. Vakavimmat ihmisoikeusloukkaukset tapahtuvat sotien ja muun aseellisen väkivallan yhteydessä. Siksi ihmisoikeusloukkausten lopettaminen ja oikeusvaltiokehityksen tukeminen ovat myös kriisinhallinnan ydintavoitteita.

KRIISINHALLINAN JA RAUHANTURVAAMISEN TAVOITTEENA on taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutuminen, jolla parannetaan vaikeissa olosuhteissa olevien ihmisten asemaa sekä mahdollisuutta muun muassa terveyteen, koulutukseen ja ravintoon.

Suomalaisia sotilaita toimii YK:n, Naton ja EU:n operatioissa ympäri maailmaa. Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan on yksi Puolustusvoimien lainmukaisista tehtävistä.

Kuka voi toimia rauhanturvaajana?

SOTILAALLISIIN KRIISINHALLINTATEHTÄVIIN voi hakea kuka tahansa varusmiespalveluksen suorittanut mies tai nainen. Kriisinhallintatehtävissä toimivat suomalaiset rauhanturvaajat ovat vapaaehtoisia omien alojensa ammattilaisia, mukana voi olla esimerkiksi suomalaisia opiskelijoita, kokkeja, sähkömiehiä, lakimiehiä, autonkuljettajia, jne. Operaatioissa on mukana sekä Puolustusvoimien palkattua henkilöstöä, että reserviläisiä eli varusmiespalveluksen suorittaneita Suomen kansalaisia.

Siviilikriisinhallinta

Rauhanturvaajien lisäksi Suomi lähettää kansainvälisiin tehtäviin **SIVIILIKRIISINHALLINNAN AMMATTILAISIA**. Tällaisia voivat olla esimerkiksi hallinnon tai poliisi- ja pelastustoimen osaajat, jotka toimivat ulkomailla siviilitehtävissä.

Heidän tehtävänsä voi olla tyypillisesti esimerkiksi jälleenrakennushankkeiden tai esimerkiksi kohdemaan paikallisen hallinnon tukeminen omalla ammattitaidolla. Poliisit voivat toimia esimerkiksi paikallisten poliisien neuvonantajina. Siviilikriisinhallintatehtäviin hakeudutaan ja valitaan hakijan ammatillisen osaamisen ja kokemuksen perusteella.

”Rauhan ja vakauden saavuttaminen saattaa kestää eri alueilla /maissa, jopa useita vuosia. Rauhanturvaajan työ voi olla toisaalta vaativaa, mutta myös erittäin antoisaa. Kokemukset eri kulttuureista ja erilaisten ihmisten tapaamiset antavat palveluksen aikana ja sen jälkeen hyvää pääomaa tulevaisuuteen.”

Sotaveteraanit ja kriisinhallintaveteraanit

Suomessa sotaveteraaneiksi nimitetään tavallisesti vuosien 1939–1945 sotien veteraaneja. Sotaveteraanien vanhenevan ikäpolven lisäksi Suomessa on useita tuhansia kriisinhallintaveteraaneja, jotka ovat palvelleet kansainvälisissä operatioissa kriisialueilla vaihtelevissa olosuhteissa.

LINKKEJÄ JA LISÄTIETOA

Puolustusvoimien sivu kansainvälisestä kriisinhallinnasta:

Etusivu – Kansainvälinen kriisinhallinta Kansainvälinen kriisinhallinta (puolustusvoimat.fi)

Ulkoministeriö: Kriisinhallinta – Ulkoministeriö (um.fi)

Suomen Rauhanturvaajaliitto: www.rauhanturvaajaliitto.fi

Suomi on osallistunut yli 30 rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatioon vuodesta 1956 alkaen. Kaikki kriisinhallinta-tehtävien tehtävät eivät ole pitäneet sisällään vaarallisia tilanteita tai sotilaallisia taistelutehtäviä, mutta sellaisiakin kokemuksia kriisinhallintaveteraanien joukossa on.

RYHMÄTÖIDEN AIHEITA

1

Pohdittavaksi esimerkiksi ryhmäkeskusteluissa

- Mitä ovat YK:n tavoitteet? Mikä on Suomen rooli niiden edistämisessä?
- Mihin YK:ta ja muita kansainvälisiä järjestöjä tarvitaan?
- Miten kansainvälisiä kriisinhallintaoperaatioita perustetaan ja perustellaan?
- Miksi sotilaallisiin operatioihin osallistuminen herättää joskus myös kritiikkiä?
- Miksi kansainvälisiin operatioihin osallistumisesta täytyy käydä poliittinen keskustelu ennen niihin osallistumista?
- Millaisessa tilanteessa mielestäsi sotilaita voidaan käyttää rauhaa turvaamaan?
- Millaista osaamista rauhanturvaajilla/sotilailta pitäisi olla siitä kulttuurista, jossa he kulloinkin toimivat?
- Miten sotilaallinen -ja siviilikriisinhallinta liittyy mielestäsi valtioiden jälleenrakentamiseen?
- Millaista yhteistyötä sotilaat ja siviilit voisivat mielestäsi tehdä?
- Mitä ovat valtioiden sisäinen ja ulkoinen turvallisuus? Miksi maat ajautuvat konflikteihin sisäisesti tai toisten valtioiden kanssa?

2

Selvitettäväksi internetistä ryhmätyönä

- Miten ja miksi Suomi osallistui Afganistanin ISAF-operaatioon vuosien 2001–2021 aikana?
- Miten ja miksi Suomi osallistui Balkanin alueen operatioihin entisen Jugoslavian alueilla? 1990–2000-luvuilla?
- Miten ja millaisiin operatioihin Suomi on osallistunut Afrikan mantereella?